

DET KONGELIGE
SAMFERDSELSDEPARTEMENT

Ifølge liste

Deres ref	Vår ref	Dato
	15/1947	10.11. 2017

Rundskriv N-6/2017 om kompetansekrav for taxiløyve, selskapsvognløyve og løyve for transport for funksjonshemmede.

Det følger av yrkestransportloven § 4 at den som vil drive persontransport mot vederlag må ha løyve. Et av kravene for å få løyve er at søker har tilstrekkelig faglig kompetanse, jf. ytl. § 4, andre ledd bokstav c). Etter yrkestransportforskriften § 8 må den som søker om løyve ha godkjent eksamen for å være faglig kvalifisert.

De faglige kompetansekravene som er fastsatt for tildeling av løyve for godstransport eller turvogn fremgår av forordning EU nr. 1071/2009 artikkel 8 og 21. Forordningen er innlemmet i yrkestransportforskriften. Disse kravene kvalifiserer også for tildeling av løyve for taxi, selskapsvogn eller transport for funksjonshemmede.

For løyve for taxi, selskapsvogn eller transport for funksjonshemmede er det etablert alternative kompetansekrav. Dette rundskrivet avklarer hva som er de alternative kompetansekravene for de nevnte løyvekategoriene. Kompetansekravene er en videreføring av gjeldende krav med enkelte mindre justeringer.

Moduler

Læreplanen er delt inn i to moduler som sammen gir en definert kompetanse.

Administrasjon og drift av taxibedrifter

- Utviklingen av taxinæringen
- Arbeidslivspartner og avtaleverk
- Sentralens oppgaver
- Foretaksformer
- Sentralen – et servicesenter

Postadresse
Postboks 8010 Dep
0030 Oslo
postmottak@sd.dep.no

Kontoradresse
Akersg. 59
www.sd.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org no.
972 417 904

Avdeling
Kollektivtransport- og
baneavdelingen

Saksbehandler
Lone Bruvold
Hansen
22 24 82 58

- Taxibedriften
- Ledelse og administrasjon av en taxibedrift
- Service og kundebehandling
- Markedsføring
- Yrkesetikk
- Opplæring
- Førstehjelp
- Moderne teknologi som hjelpemiddel
- Taxisjåføren – en kunnskapskilde
- Arbeidsmiljøloven og ferieloven
- Internkontroll
- Kjøre- og hviletidsbestemmelser
- Yrkestransportloven
- Kvalitetssikring
- Vegtrafikkloven

Økonomi for taxibedrifter

- Inntekter og kostnader
- Regnskap
- Investeringer
- Finansiering
- Budsjettering og kalkulering
- Skatter og avgifter
- Hvordan starte bedrift

Kompetansemål

1. Mål og hovedmomenter

1.1 Generelle kompetansemål

Kandidaten skal:

- ha kjennskap til virksomhetens plass i samfunnet
- vise respekt for og kunne anvende de lover, forskrifter, regler og etiske normer som gjelder for faget og for hva som menes med et fagmessig utført arbeid.
- kjenne til lederens ansvar for at virksomhetens mål nås.
- kjenne til prinsipper for god økonomisk styring
- kunne fastsette riktige priser på varer og tjenester
- kjenne til forhold som kan styre kundens valg av leverandør
- ha kjennskap til hvordan medarbeidere kan motiveres til beste for virksomhet og samfunn

2. Mål 1: Administrasjon og drift av taxibedrifter

Mål 1: Utviklingen av taxinæringen

Kandidaten skal kjenne hovedtrekkene ved utviklingen av taxinæringen i Norge fra 1995. De skal ha kunnskaper om de konkurranseforhold som preger næringen i dag, og kunne forklare hvilke virkemidler myndighetene bruker for å regulere næringen.

Hovedmomenter

Elevene skal:

- 1a Kunne forklare hva som menes med bopelsløyve og løyveområde
- 1b Forklare hva som menes med tilslutningsplikt til en sentral
- 1c Kjenne til hvordan prisen på taxi fastsettes
- 1d Gjøre rede for fordeler og ulemper med fri konkurranse på taximarkedet
- 1e Kunne gjøre rede for hvordan utviklingen i taximarkedet har vært de siste årene
- 1f Kunne forklare hvilke virkemidler myndighetene bruker for å regulere næringen

Mål 2: Arbeidslivsparter og avtaleverk

Kandidaten skal kjenne til de viktigste organisasjonene i transportnæringen og kunne forklare hvilken rolle de har. De skal forstå hvordan avtaleverket fungerer og kunne gjøre rede for begrepene streik og lockout. De skal kunne redegjøre for ulike lønssystemer og kjenne hvilken avlønning metode som er mest brukt i taxinæringen.

Hovedmomenter

Kandidaten skal

- 2a Ha kunnskap om ulike transportforbund
- 2b Kunne forklare forskjellen mellom fast lønn, akkordlønn og prosentlønn
- 2c Kjenne til hvordan organisasjonene samarbeider
- 2d Vite hva en hovedavtale er
- 2e Vite hva en tariffavtale er
- 2f Vite hvordan et tariffoppgjør fungerer
- 2g Kunne gjøre rede for begrepene streik og lockout

Mål 3 Foretaksformer

Kandidaten skal kunne gjøre rede for de viktigste selskapsformene i Norge og forklare forskjellene mellom de ulike selskapsformene som er mest aktuell i taxinæringen.

Hovedmomenter

Kandidaten skal

- 3a Kunne gjøre rede for de forskjellige selskapsformene som er aktuelle i taxinæringen
- 3b Vite hvilke selskapsformer som er aktuelle for taxieiere

3c Kunne forklare fordeler og ulemper med de forskjellige selskapsformene

Mål 4 Sentralens oppgaver

Kandidaten skal kunne drøfte viktige problemstillinger innen temaet samspillet mellom taxieier og sentral. De skal kunne gjøre rede for hvordan sentralen kan påvirke samfunnsprosesser.

Hovedmomenter

Kandidaten skal

4a Gjøre rede for hvordan samspillet mellom sentral og taxibedrift fungerer

4b Kjenne til hvilke oppgaver myndighetene har pålagt sentralen

4c Gjøre rede for hvilke utgifter sentralen har

Mål 5 Sentralen – et servicesenter

Kandidaten skal kunne gjøre rede for hvordan en taxisentral er organisert og kunne forklare oppgaver sentralen er pålagt å løse av myndighetene. De skal kunne gjøre rede for hvilken service den er ment å gi publikum og den enkelte taxibedrift.

Hovedmomenter

Kandidaten skal

5a Kunne gjøre rede for hva sentralavgiften brukes til

5b Kunne gjøre rede for hvordan en taxisentral kan være organisert

5c Kunne forklare hvilken rolle styret og daglig leder i en taxisentral har

5d Vite hvilke krav yrkestransportloven stiller til driften av en taxisentral

5e Kunne gjøre rede for hvilke oppgaver en sentral har

Mål 6 Taxibedriften

Kandidaten skal kunne drøfte temaet samarbeid og lojalitet mellom taxisentral og taxibedrifter. De skal kunne gjøre rede for taxieierens ansvar og plikter som arbeidsgiver, og de skal ha forståelse for hva økonomisk målstyring er.

Hovedmomenter

Kandidaten skal

6a Kunne drøfte samarbeidet og lojaliteten mellom sentralen og taxibedriftene

6b Forstå samspillet mellom taxieier og ansatte

6c Gjøre rede for hva en taxieier har ansvar for i sin taxibedrift

6d Gjøre rede for hvordan man kan skille mellom forretning og privat område i drift av taxiløyve

6e Kunne sette opp mål for en taxibedrift

Mål 7 Ledelse og administrasjon av en taxibedrift

Kandidaten skal ha forståelse for administrativ og økonomisk ledelse og kunne drøfte temaet ulike ledertyper og situasjonsbestemt lederstil. De skal vite hvilke krav lovverket stiller i forbindelse med ansettelsesprosessen av nye medarbeidere.

Hovedmomenter

Kandidaten skal

- 7a Kunne forklare hva som menes med ledertyper og situasjonsbestemt lederstil
- 7b Kunne utforme en stillingsannonse og en ansettelsesavtale
- 7c Kunne forklare hva som menes med administrativ og økonomisk ledelse
- 7d Forklare hvordan man kan inkludere medarbeiderne i den administrative ledelse av taxibedriften
- 7e Vite hvilke krav arbeidsmiljøloven setter i forbindelse med ansettelse av nye medarbeidere.

Mål 8 Yrkesetikk

Kandidaten skal kunne gjøre rede for begrepene etikk og moral og kunne diskutere temaet yrkesetikk for taxisjåfører og taxieiere.

Hovedmomenter

Kandidaten skal

- 8a Kunne forklare hva som menes med begrepene etikk og moral
- 8b Kunne gjøre rede for hvordan konflikter med kollegaer bør løses
- 8c Forstå rollen som taxisjåfør
- 8d Kjenne til hvordan hittegods skal håndteres
- 8e Kunne diskutere konsekvensene av å viderefremde samtaler mellom taxisjåfør og kunde.
- 8f Ha innarbeidet gode holdninger til det å kjøre på riktig takst

Mål 9 Service og kundebehandling

Kandidaten skal kunne diskutere hva som er god service og kundebehandling. De skal ha kunnskaper om hvordan man bør opptre ved ran og overfall, og de skal ha kunnskaper om det støtteapparatet som finnes for ransofre.

Hovedmomenter

Kandidaten skal

- 9a Forklare hva som menes med kommunikasjon mellom kunde og sjåfør
- 9b Forklare hva som menes med profesjonell kundebehandling
- 9c Forklare hva som menes med at konkurranse vinnes på service
- 9d Forklare hva service egentlig er
- 9e Vite hvordan man skal oppføre seg i en ranssituasjon

- 9f Vite hvordan man bør handle i en ranssituasjon
9g Vite hvordan man får kontakt med støtteapparatet som kan følge opp de som er blitt utsatt for ran

Mål 10 Markedsføring

Kandidaten skal kunne gjøre rede for hva som menes med begrepene marked, markedsføring, produkt og produktutvikling og ha kunnskap om sammenhengen mellom markedsføring og salg. De skal kunne drøfte temaet konkurranse i forbindelse med markedsføring og salg.

Hovedmomenter

Kandidaten skal

- 10a Kunne nevne hvilke tjenester taxinæringen kan tilby publikum
10b Kjenne til hvilke kundegrupper taxinæringen kan henvende seg til
10c Kunne forklare det taxisentralen kan gjøre og det taxibedriften kan gjøre
10d Kunne gjøre rede for hva som menes med begrepene marked, markedsføring, produkt og produktutvikling
10e Kunne drøfte konsekvenser for næringen hvis alle markedsførte sin egen taxibedrift

Mål 11 Opplæring

Kandidaten skal kunne diskutere konsekvensene av formell og uformell opplæringsstruktur i taxinæringen, og de skal ha opparbeidet seg gode holdninger til kjøreadfærd, trafikkregler og trafiksikkerhet.

Hovedmomenter

Kandidaten skal

- 11a Kunne diskutere viktigheten av god opplæring innen veitrafikk og taxiyrket
11b Kunne forklare hvilken betydning sjåførenes allmennkunnskap og lokalkunnskap betyr for taxibedriften
11c Kunne beskrive hva som menes med god kjøreadfærd
11d Kunne redegjøre for de trafikkregler som gjelder spesielt for taxi
11e Besitte kunnskaper til å kunne diskutere veitrafikkloven med de ansatte

Mål 12 Taxisjåføren – en kunnskapskilde

Kandidaten skal ha et bevisst forhold til sammenhengen mellom salg og lokalkunnskap, og de skal kunne forklare hvordan dette kan utnyttes til fordel for kunden og taxibedriften.

Hovedmomenter

Kandidaten skal

- 12a Ha tenkt igjennom hvilke lokalkunnskap som bør kunne formidles til kundene
- 12c Kunne lage en kjørerute frem til severdigheter i området ditt.
- 12d Forstå viktigheten av å beherske ulike språk
- 12e Ha kunnskap om opplæring av taxisjåførene

Mål 13 Moderne teknologi som hjelpemiddel

Kandidaten skal ha kunnskaper om elektroniske trafikkdirigeringsystemer og kunne forklare hvordan dette virker inn på sentralens arbeid, informasjonen til taxisjåføren og servicen til kundene. De skal ha rutiner for å betjene ulike kredittbehandlingssystemer.

Hovedmomenter

Kandidaten skal

- 13a Ha kunnskap om hvordan et trafikkdirigeringsystem virker og kunne forklare hvilke fordeler et slikt system gir for sentralen, taxibedriftene og kundene
- 13b Kunne gjøre rede for ulike typer kredittbehandling
- 13c Kunne sette opp en kontrolliste ved bruk av kredittkort i bilen

Mål 14 Arbeidsmiljøloven og ferieloven

Kandidaten skal kunne gjøre rede for lovens hoveddeler og kunne beregne feriepenger. De skal ha innarbeidet gode holdninger til arbeidsmiljøet, og de skal kunne diskutere konsekvensene av dårlig arbeidsmiljø.

Hovedmomenter

Kandidaten skal

- 14a Kunne gjøre rede for lovens målsetting
- 14b Kunne gjengi lovens krav til innhold i en ansettelsesavtale
- 14c Kunne forklare lovens krav til oppsigelse og avskjed
- 14d Kunne forklare hva som menes med fysisk og psykisk arbeidsmiljø og kunne diskutere hvilke utslag dårlig arbeidsmiljø vil kunne forårsake for taxibedriften og den enkelte ansatte
- 14e Kunne beregne feriepenger av brutto lønn
- 14f Kunne gjengi reglene for arbeidstid, ferie og fri fra arbeid
- 14g Kunne gjøre rede for Arbeidstilsynets arbeidsoppgaver

Mål 15 Kjøre- hviletidsbestemmelser

Kandidaten skal kunne gjøre rede for regler om kjøre- og hviletid, og de skal ha innarbeidet god holdning til reglene for kjøre- og hviletid. De skal vite hvordan myndighetene håndhever regelverket.

Hovedmomenter

Kandidaten skal

- 15a Forstå hvorfor det er innført kjøre- og hviletidsbestemmelser
- 15b Vite hvilke kjøretøy som omfattes av bestemmelsene
- 15c Vite hvilket geografisk område som er omfattet av bestemmelsene
- 15d Kunne reglene for kjøre- og hviletid
- 15e Vite hvordan fartsskrivere kontrolleres

Mål 16 Internkontroll

Kandidaten skal forklare målsettingen med I internkontroll (forskrift om systematisk helse-, miljø-, og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)) og de skal gjøre rede for hvilke krav som stilles til dokumentasjon. De skal ha innarbeidet gode holdninger til systematisk HMS-arbeid og ha en forståelse for hva som ligger i begrepet kvalitetssystem.

Hovedmomenter

Kandidaten skal

- 16a Forklare hensikten med internkontroll
- 16b Gjøre rede for krav til skriftlig dokumentasjon
- 16c Gjøre rede for hvem som er ansvarlig for systematisk HMS-arbeid i bedriften
- 16d Lage en sakliste for et møte med tema internkontroll i en taxibedrift
- 16e Forklare hva som menes med begrepene kvalitet, kvalitetssikring, kvalitetskontroll og avvik

Mål 17 Yrkestransportloven

Kandidaten skal gjøre rede for enkle utviklingstrekk i norsk samferdselshistorie og for hovedtrekkene i lov om yrkestransport. De skal ha kunnskaper om hvordan myndighetene regulerer næringen og kunne diskutere hva dette betyr for den enkelte taxibedrift.

Hovedmomenter

Kandidaten skal

- 17a Kunne gjøre rede for sentrale og lokale samferdselsorganer
- 17b Kunne gjøre rede for hovedtrekkene i lov om yrkestransport
- 17c Gjøre rede for de ulike løyvetypene
- 17d Vite hva som menes med et løyveområde
- 17e Vite hvem som kan få løyve og hvilke krav som stilles til løyvehavere
- 17f Vite hvilke krav myndighetene stiller til kjøretøy som skal brukes som taxi
- 17g Kjenne til de bestemmelsene som gjelder for taxisentraler

Mål 18 Grunnleggende førstehjelp

Kandidaten skal ha tenkt igjennom hva de kan møte og hvordan de skal opptre når de kommer til et ulykkessted. De skal ha innarbeidet gode holdninger til transport av ulike grupper handikappede kunder og kunne beskrive hvordan grunnleggende førstehjelp utføres.

Hovedmomenter

Kandidaten skal

- 18a Være i stand til å vurdere hva som skal gjøres på et skadested
- 18b Gjøre rede for hvordan munn-til-munn-metoden skal utføres
- 18c Gjøre rede for hva som er korrekt reaksjon hvis passasjerer får et epileptisk anfall under transporten
- 18d Vite hvordan du skal opptre når du frakter bevegelseshemmede passasjerer

3 Mål for modul 2: Økonomi for taxibedrifter

Mål 19 Inntekter og kostnader

Kandidaten skal kunne gjøre rede for begrepene inntekter og kostnader, og de skal ha grunnleggende forståelse for kostnadsteori

Hovedmomenter

Kandidaten skal

- Kunne grunnelementene i kostnadsteorien
- Kunne forklare hva faste og variable kostnader er
- Kunne forklare hva som menes med sprangvise, faste kostnader
- Vite hva som inngår i faste og variable kostnader
- Kunne beregne totale kostnader og enhetskostnader
- Vite forskjellen mellom direkte og indirekte kostnader

Mål 20 Regnskap

Kandidaten skal ha kunnskaper om hva et regnskap er, og de skal ha kunnskaper om hva regnskap brukes til. De skal ha innarbeidet gode holdninger til myndighetens krav om føring av regnskap og utarbeidelse av selvangivelse.

Hovedmomenter

Kandidaten skal

- Kunne hovedreglene i lov om årsregnskap mv. (regnskapsloven)
- Kjenne til grunnreglene i regnskapsføring
- Vite hvordan eiendeler, gjeld og kostnader grupperes
- Ha kunnskaper om selvangivelse
- Kunne gjøre rede for hvordan en kontoplan er bygget opp

Mål 21 Investeringer

Kandidaten skal gjøre rede for hvilke analyser som ligger til grunn for investeringsbeslutninger, og de skal være i stand til å sette opp og tolke utskiftningskalkyler

Hovedmomenter

Kandidaten skal kjenne til

- Kjenne til ulike måter å foreta en investeringskalkyle
- Kunne gjøre rede for hvordan renter og avdrag på lån beregnes
- Kunne gjøre rede for hvordan risikoen ved investeringer kan minimaliseres
- Kunne vurdere når det lønner seg å skifte ut et driftsmiddel
- Kunne forklare forskjellen mellom kapitalkostnader og vedlikeholdskostnader

Mål 22 Finansiering

Kandidaten skal ha grunnleggende forståelse for ulike måter å finansiere kjøretøy på. De skal kunne gjøre rede for begrepene kortsiktig og langsiktig gjeld og kunne forklare hvordan gjeldsbelastning kan påvirke taxibedriften. De skal kunne gjøre rede for ulike typer sikkerhet og kunne drøfte fordeler og ulemper ved disse.

Hovedmomenter

Kandidaten skal

- Vite forskjellen mellom egenkapital (egenfinansiering) og fremmedkapital (fremmedfinansiering)
- Kjenne til de vanligste lånemulighetene
- Kjenne til de forskjellige långiver
- Kunne vurdere om et lån er dyrere enn et annet
- Kunne gjøre rede for begrepene kortsiktig og langsiktig gjeld
- Kunne forklare forskjellen mellom leasing som låneform og banklån

Mål 23 Budsjettering og kalkulering

Kandidaten skal gjøre rede for ulike typer budsjetter, og de skal være i stand til å trekke konklusjoner om egen økonomi på bakgrunn av oppsatte budsjett. De skal kunne foreta budsjettkontroll og sette opp og drøfte kalkyler.

Hovedmomenter

Kandidaten skal

- Forstå viktigheten av budsjettering
- Kunne utarbeide et resultatbudsjett og et likviditetsbudsjett
- Kunne forskjellen mellom bokført resultat og likviditet
- Forstå betydningen av riktig kalkulering
- Vite forskjellen mellom forkalkyle og etterkalkyle
- Kunne beregne gjennomsnittlige avskrivninger og rentekostnader
- Kunne foreta kostnadskalkyler og bidragskalkyler
- Kunne drøfte total kalkyler
- Kunne beregne riktig pris på oppdragene

Mål 24 Skatter og avgifter

Kandidaten skal gjøre rede for hvorfor og hvordan staten krever inn skatt, og hvilke plikter arbeidsgiver i forbindelse med skattetrekk fra ansatte. De skal kunne gjøre rede for hvordan avgifter beregnes, og kjenne til de tidsfrister som gjelder for innsendelse av oppgaver, regnskap og selvangivelse.

Hovedmomenter

Kandidaten skal

- Kunne grunnreglene om merverdiavgift og investeringsavgift
- Kunne beregne merverdiavgift på en vare
- Kunne gjøre rede for hvorfor og hvordan direkte skatter inndrives
- Kunne gjøre rede for hvorfor og hvordan indirekte skatter betales
- Kunne forklare begrepene forskuddstrekk, forskuddsskatt og etterskuddsskatt
- Kjenne til folketrygdavgiften og hvordan den beregnes

Mål 25 Hvordan starte bedrift

Kandidaten skal ha tenkt igjennom fasene fra ide til taxibedrift. De skal kunne drøfte valg av bil, finansieringsmåter, markedsføring og prissetting av tjenestene. De skal ha tenkt igjennom ansettelsesprosedyren og arbeidsgiveransvaret når de skal ansette taxisjåfører.

Hovedmomenter

Kandidaten skal

- Kunnskap om de enkelte fasene fra oppstart av egen bedrift og frem til taxibedriften er registrert
- Ha kunnskap om hvilke forhold som er avgjørende for valg av bil
- Kunne vurdere forskjellige finansieringsformer, og gjøre rette valg
- Kunnskap om markedsføring av bedriften
- Ha laget kalkyler for faste og variable kostnader
- Kunnskap om arbeidsgiveransvaret

Med hilsen

Anne-Lise Junge Jensen (e.f.)
avdelingsdirektør

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Adresseliste			
Akershus fylkeskommune	Sentraladministrasjonen	0107	OSLO
Aust-Agder fylkeskommune	Pb 788 Stoa	4809	ARENDAL
Buskerud fylkeskommune	Postboks 3563	3007	DRAMMEN
Finnmark fylkeskommune	Henry Karlsens plass 1	9815	VADSØ
Hedmark fylkeskommune	Postboks 4404	2325	HAMAR
Hordaland fylkeskommune	Bedriftssenteret		
Kompetanseteam Vest AS	Postboks 7900	5020	BERGEN
Møre og Romsdal fylkeskommune	Brevikien 4	5035	BERGEN
NHO Transport	Fylkeshuset	6404	MOLDE
Nordland fylkeskommune	Postboks 5477	0305	OSLO
Nord-Trøndelag fylkeskommune	Majorstuen		
Norges Taxiforbund	Fylkeshuset	8048	BODØ
Norsk Kunnskaps-Institutt AS	Seilmakergata 2	7735	STEINKJER
Oppland fylkeskommune	Postboks 6114	0602	OSLO
Oslo kommune - Byrådet	Etterstad		
Rogaland fylkeskommune	PB 6674 St. Olavs Plass	0129	OSLO
Sogn og Fjordane fylkeskommune	Postboks 988	2626	LILLEHAMMER
Sør-Trøndelag fylkeskommune	Rådhuset	0037	OSLO
Telemark fylkeskommune	Postboks 130 Sentrum	4001	STAVANGER
Troms fylkeskommune	Askedalen 2	6863	LEIKANGER
Vegdirektoratet	Postboks 2350 Sluppen	7004	TRONDHEIM
Vest-Agder fylkeskommune	Fylkeshuset	3706	SKIEN
	Postboks 6600	9296	TROMSØ
	Postboks 8142 Dep.	0033	OSLO
	Serviceboks 517	4605	KRISTIANSAND S

Vestfold fylkeskommune	Postboks 2163	3103	TØNSBERG
Østfold fylkeskommune	Postboks 220	1702	SARPSBORG